

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת קידושין

דפים לו - מג, חג הפסח תשע"ו

דרך ישרה תמצית הדף

דף ל"ז

*חובות הגוף והארץ. *אף חדש. *נסכים בבמת יחיד. *ביאה לחודא. *מושב וביאה.

- א. מצוה התלויה בארץ חובת הקרקע, ושאינה תלויה חובת הגוף. וילפינן מקרא 1. חוקים, מדרשות. 2. משפטים, דינים. 3. תשמרון, משנה. 4. לעשות, מעשים. 5. בארץ, מיעט. 6. כל הימים, ריבה. וילפינן מע"ז שחובת הגוף נוהגת אף בחו"ל, והנוהג בארץ רק בא"י.
- ב. לר"א אף חדש, ובעי מאי קאמר 1. לחומרא, דלת"ק חדש פטור דליכא הל"מ, ולר"א אף חדש שנא' מושב. 2. לקולא, דלת"ק חדש אתי בק"ז ממושב, ולר"א מושב לאחר ירושה וישיבה אתיא. ופשט דלחומרא, דר"ש פליג עליה.
- ג. מחלוקת ר"ש ור"ע בהקרבת נסכים בבמת יחיד 1. ר"ש פטר וקרא ממושבותיכם אתא לאחר ירושה וישיבה, ור"ע מיתי משבת שנוהגת אף בחו"ל. 2. שבת שנוהגת בחו"ל, לר"ע ממושבותיכם ולר"ש בק"ז ממצוות קלות, וכן לר"ש בנסכים שנא' ביאה ומושב. 3. פלוגתיהו דלר"ע קרבו נסכים במדבר ולר"ש לא.
- ד. כשנאמר ביאה לחודא פליגי אי הוי ירושה וישיבה, ויליף ממלך דהוי בא"י. ולרבנן 1. מלך וביכורים הוי ב' כתובים ואין מלמדים, ודחי דצריכי, דביכורים נהנה לאלתר ומלך כובש לאלתר. 2. נכתוב מלך ונדע ביכורים בכ"ש, ודחי נימא יתחייבו בביכורים מיד כדאשכחן בחלה.
- ה. אמאי צריך לכתוב מושב וביאה שנאמר בחובת הגוף 1. בשבת, הו"א ליבעי קידוש כמועדות. 2. חלב ודם, הו"א ינהג רק כשיש קרבנות. 3. מצה ומרור, הו"א רק כשנוהג קרבן פסת. 4. תפילין ופטר חמור, שבזכות זה נכנס לארץ. 5. למ"ד חדש נוהג רק לאחר ירושה, כשנכנסו לארץ אכלו חדש רק בט"ז ניסן, כיון שעדיין נשאר להם מן.

דף ל"ח

*התאריכים. *לנהוג בחו"ל. *ההו"א שתלוי בארץ.

- א. חשבון התאריכים 1. משה מת בז' אדר, וכן נולד בו ביום שנא' בן מאה ועשרים אנכי היום. 2. בכו את משה שלושים יום. 3. ג' ימים התכוננו לעבור את הירדן. 4. בעשירי בניסן עברו את הירדן, פחות ל"ג יום הרי לך שנפטר בז' אדר.

- ב. המח' מה נוהג בחו"ל 1. לרשב"י חדש, וכן כלאים בק"ו שאיסורו לעולם ואיסור הנאה ואין היתר לאיסורו, וה"ה ערלה אלא שמותרת בהנאה. 2. לר"א בר"ש חדש רק בא"י, וערלה וכלאים בחו"ל רק מדרבנן או הלכה, ובחו"ל נוהג מה שנצטוו קודם כניסתן לארץ.
- ג. המצוות שהיה צד שתלויות בארץ 1. השמטת כספים נוהגת אף בחו"ל, ואיצטריך לרבי דס"ל שיש שמיטת כספים רק בשנוהגת שמיטת קרקע, ילפינן מכי קרא שמיטה מ"מ. 2. שילוח עבדים, קמ"ל אף שנאמר וקראתם דרור.

סדרה ל"ט

*ערלה בחו"ל. *כלאים. *מצוה אחת. *שכר מצוה בעוה"ז. *המעשים.

- א. בערלה בחו"ל פליגי אם הוי הל"מ, או מהלכות מדינה, או דאין כלל ערלה בחו"ל. ומייתי 1. מזה שיש חילוק בין ספק ערלה לספק כלאים ש"מ דהל"מ. ולמ"ד הלכות מדינה דינן שוה, וי"א דבתרויהו לקולא דיורד ולוקט. 2. אין ערלה בחו"ל, מוקמינן דרק ספיקא מותר אבל ודאה אסור.
- ב. דיני כלאים בחו"ל, הדיעות 1. כלאים שהם מדברי סופרים בזריעה, בחו"ל ממעטינן משדך. 2. כלאים שהם מדאוריתא נוהגים בחו"ל, דילפינן הרכבה דומיא דהרבעה. 3. בחו"ל בעינן דוקא שיזרע חטה שעורה וחרצן במפולת יד. 4. לרב יוסף כלאי זרעים שרי וכלאי הכרם אסור, משום דבא"י אסור בהנאה. 5. מפני מה רב זרע בחו"ל ערוגות בנפרד, להו"א דכלאי זרעים אסירי, ולמסקנא משום נוי או כדי שלא להטריח השמש.
- ג. מתני' דעל מצוה אחת מטיבין ומאריכין ימיו ונוחל את הארץ, ומקשינן 1. אלו דברים שאוכל פירותיהן והקרן לעוה"ב, ומתרצינן דהכא יתירה על זכויותיו, ואלו דברים מכריע בשקול. 2. בזכויותיו מרובין מריעין לו בעוה"ז על עוונותיו, ותירץ אביי דעבדינן יום ביש בעוה"ז שיתנקה, ולרבא מתני' כר' יעקב דשכר מצוה בעוה"ז ליכא. 3. ישב ולא עבר עבירה נותנים שכר, ודחי בניצל מדבר ערוה.
- ד. הקושיות על ר' יעקב דאין שכר מצוה בעוה"ז, ושילח את האם במצות אביו ומת 1. דלמא לא הוה, ודחי דחזי מעשה. 2. מהרהר בעבירה, לא מצטרף למעשה. 3. מהרהר בע"ז, מיהא ש"מ דמצוה לא מגינה בעוה"ז. 4. שלוחי מצוה לא ניזוקין, בהליכתן. 5. תניא אף בחזרתן, הוי סולם רעוע, דקביע הזיקא.
- ה. המעשים 1. ר"ח בר פפי שהתחבא במרחץ שהיו ניזוקין שם אף שתיים ביום. 2. ר' צדוק שישב מפני המטרוניתא בתוך התנור המוסק. 3. ר' כהנא קפץ מהגג, ואליהו קיבלו.

דף מ'

*מצוה ועבירה. *צדיקים ותורה.

- א. סוגית מצוות ועבירות 1. פירות, במצוה יש פירות שה' מחשיב למעשה, ובעבירה דוקא בעשה פירות בפועל. 2. בע"ז לר"י חשיב מחשבה למעשה, דככופר בכל התורה. 3. עבר עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר. 4. עבירה בסתר עדיפה מחילול שם שמים, וכשיכול לכופ את יצרו רתוי שלא בא לעולם. 5. ביצרו מתגבר, ילבש שחורים וילך למקום שלא מכירים אותו. 6. בחילול ה' אין מקיפין, דשקול מכריע או דנפרעין מיד. 7. לעולם יראה את עצמו ואת כל העולם כאילו חציו זכאי וחציו חייב. 8. בסוף ימיו, רשע גמור ושב מרשעו נתקבל, וצדיק שהרשיע הפסיד הכל.

- ב. השמועות בצדיקים ותורה 1. מי שישינו במקרא משנה ודרך ארץ לא מהרה חוטא, ומי שלא אינו מן הישוב, ויש לידור הנאה ממנו שמושבו כמושב לצים. 2. צדיקים בעוה"ז כמו אילן במקום טהרה ונופו במקום טומאה עד שנקצץ, ורשעים כאילן במקום טומאה ונופו במקום טהרה. 3. פליגי אם תלמוד גדול או מעשה. והכריעו תלמוד שמביא לידי מעשה, שקדם תלמוד למצוות יובלות ק"ג שנים. 4. תחילת דין אדם על ד"ת, וכן שכרו.

הדקן עלך פרק קמח האשה נקנית!

פרק שני – האיז מקדש

פרק מ"א

* בו ובשלוחו. * מנלן בשליחות. * ללמוד לעלמא. * גם אתם.

- א. קידושין בו ובשלוחו 1. בו קודם משום מצוה בו יותר משלוחו, וי"א דאיכא אף איסורא, שמא תתגנה בעיניו. 2. בה קודם משום דמצוה בו יותר מבשלוחו, ואיסורא ליכא דטב למיתב טן דו. 3. וכן במקדש בתו נערה.
- ב. מנלן לשליחות 1. בגירושין: ושלח, שהבעל עושה. ושלחה, שהאשה עושה. ושלח ושלחה, ששליח עושה שליח. 2. קידושין, מהיקש לגט ויצאה והיתה, 3. תרומה, א"א מגירושין שכן חול, אלא מגם אתם, ולמסקנא מגירושין ותרומה. 4. קדשים, מושחטו כל קהל עדת ישראל, או מאיש שה לבית אבות. וא"א ללמוד מהנך, שהם חול גבי קדש.
- ג. א"א ללמוד לעלמא דיש שליחות: 1. מגירושין, דהוי בע"כ. 2. מתרומה, שישנה במחשבה. 3. מקדשים, שרוב מעשיהם בשליח.
- ד. קרא אתם גם אתם 1. להו"א לשליחות בתרומה, ודחי דאיתא מגירושין וקדשים. 2. שלוחכם בני ברית, וצריך להוציא גוי אף דאיתא בתרומה דנפשיה. 3. לר"ש דגוי לא תורם בשל עצמו, איצטריך לרבות שליח, דהו"א למעטו כמו דממעטינן אריסים.

פרק מ"ב

* קראי בשליחות. * כח ב"ד. * אחין כלקוחות. * שליח לדבר עבירה.

- א. דרשות קראי לגבי שליחות 1. ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל, פליגי אם אתי לשליחות בקדשים, או שכל עמ"י יוצאים בפסח אחד. 2. איש לפי אכלו. דאין קטן זוכה, או דשוחטין פסח על היחיד. 3. נשיא אחד, להו"א לשלוחו כמותו או לזכין לאדם שלא בפניו, ולמסקנא דאפוטרופוס המחלק נכסי יתומין יכול לחוב ע"מ ליזכות.
- ב. כח ב"ד 1. יתומין שחלקו והגדילו, לשמואל יכולין למחות ברוחות, ולר"נ א"א משום מה כח ב"ד יפה. 2. שום הדינים דטעו בשתות, לרבנן בטל ולרשב"ג קיים משום דיפה כח ב"ד, ור"נ פסק כחכמים משום דטעו שאני.
- ג. אחים שחלקו כלקוחות, המקרים 1. פחות משתות נקנה מקח אם לא עשאו שליח, דבעשאו אומר לתקוני שדרתיך. 2. יותר משתות בטל, אם לא אמר שיחלקו בשומא דב"ד. 3. שתות קנה ומחזיר

אונאה, במטלטלי. 4. בקרקעות אין אונאה בטעו בשווי, ויש אונאה בטעו במדה.

- ד. הקושיות דיש שליח לדבר עבירה 1. שולח בעירה ביד פקח פטור, ודחי דאין שלד"ע משום דברי הרב. 2. במעילה דהמשלח מעל בעשה שליחותו, ודחי דילפא בגז"ש חטא מתרומה. 3. לשמאי איכא שלד"ע בשליח להרוג. 4. לכו"ע צא בעול ערוה ואכול חלב השליח חייב, שכן נהנה.

דף מ"ג

*שלד"ע במעילה. *ברצחה. *שליח נעשה עד. *הטעמים. *המח'.

- א. א"א ללמוד ממעילה דיש שלד"ע 1. שני כתובין באין כאחד, לב"ה מעילה ושליחות יד, דילפי שליחות מדבר פשע. 2. לב"ש מעילה וטביחה באין כאחד. 3. למ"ד שתי כתובים מלמדין, יליף מיתורא דשחוטי חוץ, דם יחשב לאיש ההוא ולא שלוחו, ונכרת האיש ההוא אתי לכל התורה.
- ב. לשמאי יש שלד"ע ברצחה, דקסבר 1. ב' כתובין כאחד מלמדין, והוא דשחוטי חוץ לא דריש. 2. דריש הוא ההוא, וחייב דיניי שמים דינא רבא, ולת"ק רק דינא זוטא. 3. יליף מאותו הרגת בחרב בני עמוץ: ולת"ק פטור עליו כעמוץ, משום דהוה מורד במלכות.
- ג. שליח נעשה עד באמר לשלושה צאו וקדשו 1. אליבא דת"ק, לב"ש אחד שליח ושנים עדים, ולב"ה כולן שלוחין ואין שליח נעשה עד, וקשיא כמאן אתי מ"ד שליח נעשה עד. 2. לרבי נתן לב"ש שליח ועד אחד ולב"ש שליח ושתי עדים, וקשיא וכי רב כב"ש. 3. למסקנא ומפכינן ב"ש וב"ה, או רב ורבי שילא.
- ד. הטעמים בשליח נעשה עד 1. לרב שליח נעשה עד כיון שמחזק כחו. 2. לרב שילא אינו נעשה עד, דהוי כגופיה.
- ה. בדין שליח נעשה עד פליגי 1. בקידושין, שבא לאסרה. 2. בגט, קמ"ל דלא חישינן שמא עיניו נתן בה. 3. ממונות, אף דאיכא למימר ששתיהם יתחלקו. וס"ל מלוה חבירו בעדים א"צ לפרעו בעדים, ונאמנים במיגו שהחזירו ללוה.

שאלות לחזרה ושינון

דף ל"ז	א. קרא אלו המצוות (6) ומנין לחילוק במצוות התלויות בגוף ובארץ.	ג. המצוות שהיה צד לתלותן בארץ, ומייט לא (2)
	ב. לר"א אף החדש, מאי אתי למימר (2)	דף ל"ט
	ג. המחלוקת בנסכים בבמת יחיד (3)	א. המח' בערלה בחו"ל, והשמועות (7)
	ד. דין היכא שנאמר ביאה לחודא, והלימודים (2)	ב. דיני כלאים בחו"ל, והמקרים (5)
	ה. אמאי איצטרך מושב וביאה שנאמרו בחובת הגוף (4)	ג. הקושיות על המשנה שעל מצוה אחת מיטיבין לו. (3)
דף נ"ח	א. התאריכים מנין דמשה נפטר בז' אדר (4)	ד. הקושיות על המעשה דשילח את הקן במצות אביו ומת (5)
	ב. המח' מה מהמצוות התלויות בארץ נוהג בחו"ל (2) ומייט.	ה. המעשים שהאמוראים ברחו מעבירה (3)
		דף מ'
		א. סוגית מצוות ועבירות (8)
		ב. השמועות בצדיקים ודברי תורה (4)

פרק שני – האיש מקדש

ד. הקושיות דמצינו שיש שליח לדבר עבירה.
(4)

דף מ"ג

א. קידושין בו ובשלוחו (3) והקדמת בו.
ב. מנלן לשליחות בדינים השונים, ולמסקנא
(4)

א. לא ילפינן ממעילה שיש שלדייע (3)
ב. מ"ט דשמאי דיש שלדייע ברציחה (3)
ג. שליח נעשה עד בשלח שלשה לקדש (3)
הדיעות.
ד. הטעמים בשליח נעשה עד (2)
ה. המקרים שנחלקו בשליח נעשה עד (3)
וצריכא.

ג. מפני מה א"א ללמוד מהנך לעלמא (3)
ד. קרא גם אתם להיכא אתי (3)

דף מ"ב

א. דרשות הפוסקים לגבי שליחות (3)
ב. מה כח ב"ד יפה, המקרים (2)
ג. דין אחים שחלקו דהוה כלקוחות (4)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות
עבודה זרה הוריות
מחודדין בפ"ך
זבחים
מנחות
חולין
בכורות עם הקדמות ומושגים
ערכין-תמורה
כריתות-מעילה
נדה

יבמות
כתובות
נדרים
נזיר סוטה
גיטין
קידושין - עם תורתך שעשועי,
סימני הדף, ותוספתא
בבא קמא
בבא מציעא
בבא בתרא א-ב
סנהדרין א-ב עם "יש סדר
לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

ברכות עם מחודדין בפ"ך.
שבת מהדורה חדשה.
עירובין
פסחים
שקלים ר"ה
יומא
סוכה
ביצה תענית
מגילה-פורים עם מדרש,
תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
מו"ק חגיגה

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל
השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות,
לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל
יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
קיצור חודים מנוקד ומסודר.
קיצור אלשין רות
קיצור אלשין אסתר
קיצור אלשין איכה
בקרוב בס"ד על ש"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות
באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון
רבי בונים שרייבר שליט"א.
איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד
לשגן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
הקדמות ומושגים - סדר קדשים,
ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל
לפרטים תגובות והערות:
yesodot100@gmail.com

~185~